

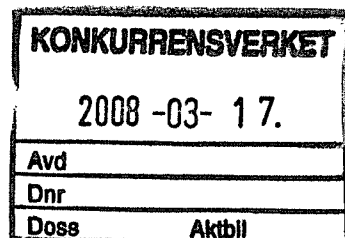

SÖKANDE

K/M Sandström Bygg AB, 556376-5865
Dalavägen 65
737 48 Fagersta

Ombud:

Advokat Johanna Näslund
Advokatfirman Lindahl KB
Box 143
701 42 Örebro

MOTPART

Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund, 222000-1552
737 80 Fagersta

SAKEN

Överprövning enligt lagen (1992:1528) om offentlig upphandling – LOU

BAKGRUND

Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund (NVK) har genomfört en förenklad upphandling enligt 6 kap. LOU avseende ett tvåårigt ramavtal med byggnadsarbeten i Fagersta kommun respektive Norbergs kommun. NVK beslutade i tilldelningsbeslut den 4 februari 2008 att teckna ramavtal med två av anbudsgivarna, Norbergs Snickeri AB och K/M Sandströms Bygg AB (Bolaget). Enligt tilldelningsbeslutet har anbudsgivarna rangordnats så att Norbergs Snickeri AB tillfrågas först vid avrop av arbete och i andra hand tillfrågas Bolaget om Norbergs Snickeri AB inte kan utföra arbetet för tillfället.

YRKANDEN M.M.

Bolaget begär överprövning av beslutet och yrkar i första hand att länsrätten rättar upphandlingen på sådant sätt att Norbergs Bygg AB:s anbud förkastas och i andra hand att länsrätten beslutar att upphandlingen ska göras om. Bolaget begär inhibition och att tecknandet av upphandlingskontrakt stoppas.

Dok.Id 29776

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1001	Västgötegatan 4 A	021-19 56 00	021-19 56 03	måndag – fredag
721 26 Västerås		E-post: lansrattenivastmanland@dom.se		09:00-12:00 13:00-15:00

Sedan Bolaget ansökt om överprövning av upphandlingen beslutade länsrätten den 15 februari 2008, i avvaktan på att länsrätten avgör målet slutligt eller annat förordnar, att ramavtal (årsavtal) byggnadsarbeten i Fagersta och Norberg inte får avslutas genom att avtal ingås.

UTVECKLING AV TALAN

Bolaget

Till grund för begäran om överprövning har Bolaget anfört bl.a. följande.

Icke tillåten komplettering, åsidosättande av likabehandlingsprincipen

Anbudsgivarna har inte behandlats lika då vinnande anbudsgivaren (Norbergs Snickeri AB) givits möjlighet att lämna priser efter anbudstidens utgång. Ändringen avser uteblivet pris i varukorgen. Denna anbudsgivare har tillfrågats angående uteblivet pris medan en annan anbudsgivare (Skanska Direkt Ludvika AB) inte har tillfrågats i samma fråga. Kompletteringen avseende Norbergs Snickeri AB:s prisuppgift har inte varit tillåten och deras anbud borde ha förkastats före utvärdering.

Icke affärsmässigt utformat förfrågningsunderlag

Av AFB.52 i förfrågningsunderlaget framgår värderingsgrunderna för prövning av anbud. NVK har förbehållit sig rätten att anta det anbud som är mest ekonomiskt fördelaktigt med hänsyn till samtliga omständigheter hänförliga till entreprenadkostnaderna. Av anbudssammanställningarna framgår inte hur beräkningen har gått till. Någon sammanräkning tycks inte ha skett. Av förfrågningsunderlaget och framtagna anbudshandlingar framgår att NVK begärt in timpris avseende tre olika personalkategorier (träarbetare, betongarbetare/murare och lärlingar) samt för respektive kommun med tre olika timtaxor (vardagar 7-16, vardagskvällar och helger). Totalt nio stycken olika timpris. Hur angivna timmar ska fördelas mellan de olika tiderna har inte angivits, varken i förfrågningsunderlaget eller i utvärderingen. Ett visst antal

timmar avseende två av personalkategorierna har angetts tas i hänsyn. Emellertid framgår av anbudssammanställningarna att Bolaget är avsevärt billigare avseende sju av nio prissatta personalkategorier i respektive prisgrupp. Vidare är Bolaget billigare avseende resor och restidsersättning avseende både Fagersta och Norberg, vilket också är kostnader att beakta vid sammanställningen av i förfrågningsunderlaget angivna timmar. Som nämnts framgår inte på något sätt av förfrågningsunderlaget hur dessa uppgifter ska utvärderas. Snarare synes det som att NVK endast beaktat de två timrovoden där Norbergs Snickeri AB är 6 kr billigare per timme än Bolaget. Så framgår inte att det avsågs skulle hanteras. Hade Bolaget vetat att anbudsutvärderingen endast skulle komma att avse två av nio begärda priskategorier avseende personalen hade en annan fördelning av timpriserna i de nio olika prisuppgifterna gjorts. Upphandlingen har inte gjorts med tillräcklig affärsmässighet.

NVK

NVK bestrider att förbundet skulle ha brutit mot bestämmelserna om offentlig upphandling på så sätt att rättelse ska vidtagas eller upphandlingen göras om och anför bl.a. följande. Avtalet omfattar löpande underhålls- och kompletteringsarbeten inom det fastighetsbestånd som NVK förvaltar åt angivna kommuner med undantag för sådana arbeten som förbundet utför i egen regi. Vid upphandlingen kom tre anbudsgivare in med anbud före anbudstidens utgång, nämligen Norbergs Snickeri AB, Bolaget och Skanska Direkt Ludvika AB. Samtliga anbud avsåg båda kommunerna. Anbudet från Skanska Direkt Ludvika AB förkastades av NVK då man fann att detta inte uppfyllde ställda skall-krav genom att prisuppgift inte lämnats för samtliga varor som efterfrågats som grund för bedömning av entreprenadkostnaden, varukorgsvärde enligt mängd. I anbudsformuläret finns en uppställd förteckning över varukorgen för respektive kommun där varje vara har angivits med mått, antal enheter och mängd. I särskild kolumn har anbudsgivarna haft att fylla i fabrikat och pris/enhet för varje vara. Efter att

anbudstiden gått ut kontaktades Norbergs Snickeri AB med anledning av att prisuppgift avseende "Grundmålad ståldörr 10 x 21 E160" saknades i förteckningen över varorna i varukorgen för Fagersta. I kolumnen för fabrikat/typ i varukorgen för Norberg fanns däremot uppgifter avseende varan såväl gällande fabrikat som gällande pris. På motsvarande plats i varukorgen för Fagersta hade samma fabrikat angetts, men rutan för pris/enhet var inte ifylld. Samtliga uppgifter om fabrikat och varor är avseende övriga varor helt identiska. NVK har enbart efterfrågat ett klargörande huruvida det pris som redan angetts i anbudet för Norberg även ska gälla för Fagersta.

Omständigheterna är andra när det gäller de uppgifter som lämnats i Skanska Direkt Ludvika AB:s anbud. I anbudet har överhuvudtaget inte lämnats uppgift om pris eller fabrikat avseende akustikplattor, typ Ecophon Focus eller likvärdig. Att tillåta en komplettering av anbudet från Skanska Direkt Ludvika AB med prisuppgift och fabrikat skulle alltså innebära att helt nya uppgifter tillfördes anbudet.

NVK håller med om att anbudssammanställningen inte visar hur entreprenadkostnaden framräknats. Däremot framgår det med all tydlighet av anbudsutvärderingen hur entreprenadkostnaden för respektive kommun har framräknats med hjälp av de uppgifter som lämnats i anbud 1 och 2.

Entreprenadkostnaden har ensamt utgjort utvärderingskriterium enligt förfrågningsunderlaget. Beräkningen av denna har klart redovisats i AFB.52 som summan av timpriset för visst angivet antal timmar för träarbetare och betongarbetare/murare samt varukorgsvärde för respektive kommun.

Prisgruppen för lärlingar har däremot inte ansetts ingå i entreprenadkostnaden och således inte heller tagits med i beräkningen. Detta framgår tydligt av beräkningsmodellen för entreprenadkostnaden och måste ha stått klart för samtliga anbudsgivare. Utgångspunkten vid beräkningen har varit uppgivna timpriser för ordinarie arbetstid. Även om NVK visserligen efterfrågat uppgifter om arvoden på övriga tider har det aldrig varit aktuellt att vid beräkningen ta hänsyn till priskategorier för tid utöver ordinarie arbetstid. Också detta måste, med hänsyn till att en annan fördelning mellan de olika

priskategorierna inte har angetts i beräkningsgrunden, ha framgått för anbudsgivarna. Med angiven beräkningsgrund har det inte heller varit möjligt för NVK att beräkna entreprenadkostnaden på annat sätt vid utvärderingen utan att detta skulle strida mot upphandlingsreglerna.

Ifrågavarande underhålls- och servicearbeten hos hyresgästerna i NVK:s fastigheter som omfattas av ramavtalet görs i princip uteslutande på tider mellan kl. 07 och kl. 16. Arbeten på andra tider har därför endast obetydlig påverkan på den totala entreprenadkostnaden. Även om hänsyn skulle ha tagits till övriga priskategorier hade Norbergs Snickeri AB:s anbud inneburit den lägsta entreprenadkostnaden med beaktande av de framräknade varukorgsvärdena i respektive anbud. Att arbetena i allt väsentligt är tänkt att ske under ordinarie arbetstid är självklart och uppenbart för samtliga anbudsgivare. Bolaget eller övriga anbudsgivare kan knappast ha utgått från något annat.

Anledning till att NVK ändå begärt in prisuppgifter för tider utöver ordinarie arbetstid har varit för att förhindra att någon entreprenör skulle frestas att senare söka kompensera ett lågt ordinarie timarvode med ett väsentligt högre pris för arbeten på övriga tider. Av samma skäl och för att ge NVK en bild av vilka villkor utöver den beräknade entreprenadkostnaden som senare gäller vid avrop under ramavtalet, har även uppgifter begärts in om restid och restidsersättning. Att uppgifterna i och för sig begärts in är inte en omständighet som medför att förfrågningsunderlaget brister i affärsmässighet.

DOMSKÄL

Länsrätten konstaterar inledningsvis att det är LOU:s lydelse före den 1 januari 2008 som är tillämplig i målet.

Enligt 1 kap. 4 § LOU ska en upphandling göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras affärsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud ska behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Enligt 6 kap. 8 § LOU får upphandlande enhet, i en sådan upphandling som nu är i fråga, medge att en anbudsgivare eller anbudssökande rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudet eller ansökan om att få lämna anbud. Enheten får begära att ett anbud eller en ansökan förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

I 7 kap. 2 § LOU anges att om den upphandlande enheten har brutit mot 1 kap. 4 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Av förfrågningsunderlaget framgår bl.a. följande. Enligt AFD.1 omfattar ramavtalet löpande underhålls- och kompletteringsarbeten inom nu aktuellt fastighetsbestånd. I förfrågningshandlingen AFB.52 har NVK angett följande värderingsgrunder vid prövning av anbud.

Anbud på arbeten i Fagersta respektive Norbergs kommun kommer att utvärderas och upphandlas var för sig.

Beställaren förbehåller sig rätten att antaga det anbud som är mest fördelaktigt med hänsyn till samtliga omständigheter enligt nedan:

Entreprenadkostnad 100 %

Värderingsgrunder

Entreprenadkostnad: Innefattar summan av nedanstående beräknade värden:

För Fagersta:

- 5 400 timmar x à-pris byggnadsarbetare
- 600 timmar x à-pris betongarbetare/murare
- Varukorgsvärde mängd enligt anbudsformulär

För Norberg:

- 1 440 timmar x à-pris byggnadsarbetare
- 160 timmar x à-pris betongarbetare/murare
- Varukorgsvärde mängd enligt anbudsformulär

Länsrätten gör följande bedömning.

Komplettering av anbud

NVK har vitsordat att det vinnande anbudet brast i ett skall-krav och att man därför tillfrågade anbudsgivaren om denne ville komplettera sitt anbud. Då det

i målet är ostridigt att det vinnande anbudet brast i ett skall-krav är frågan om NVK utan att träda LOU:s grundprinciper för när har kunnat begära in den komplettering de gjort.

Av handlingarna i målet framgår att Norbergs Snickeri AB i sitt anbud gällande Fagersta har angett fabrikat men inte pris för viss vara och att de i sitt likalydande anbud för Norberg har angett samma fabrikat och där även ett pris. Länsrätten finner att den förfrågan som NVK ställt till Norbergs Snickeri AB är att anse som en tillåten komplettering då det får anses ha varit fråga om ett uppenbart fel från Norbergs Snickeri AB:s sida att de inte fyllt i priset i anbudet för Fagersta kommun. Vad däremot gäller Skanska Direkt Ludvika AB har de inte lämnat prisuppgift för samtliga de varor som efterfrågats av NVK som grund för bedömning av entreprenadkostnaden, varukorgsvärde enligt mängd. En komplettering från Skanska Direkt Ludvika AB:s sida skulle således innebära att de fick möjlighet att inkomma med ny uppgift efter anbudstidens utgång, vilket står i strid med bestämmelserna för offentlig upphandling. Bolagets förstahandsyrkande om att upphandlingen ska rättas kan med beaktande av det anförda inte vinna bifall.

Utformningen av förfrågningsunderlaget

LOU, som bygger på EG-direktiv, ger inte närmare besked om hur ett förfrågningsunderlag ska vara utformat eller hur en utvärderingsmodell ska vara konstruerad utöver vad som kan sägas komma till uttryck i de allmänt hållna bestämmelserna i LOU. Det uppställda kravet på affärsmässighet medför dock att ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen. Av detta följer vidare att en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den med tillämpning av gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens (se RÅ 2002 ref. 50) är ägnad att leda till rättvisande resultat, dvs. att det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt antas. Regeringsrätten har i nämnda

rättsfall vidare anfört följande. De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när.

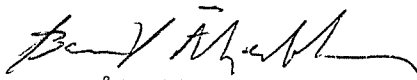
Med hänsyn till angivna bedömningsgrunder finner länsrätten visserligen att det i värderingsgrunderna för prövning av anbud med större tydlighet kunde ha framgått vilket av de timpris som efterfrågats i anbudsformuläret som NVK skulle komma att beräkna entreprenadkostnaden utifrån. Denna otydlighet är dock, enligt länsrättens mening, inte av sådant slag att kravet på affärsmässighet har trätts för när. Länsrätten har därvid gjort bedömningen att anbudsgivarna knappast kan ha utgått från annat än att – i avsaknad av angivande av en fördelning mellan de olika priskategorierna i beräkningsgrunden – det har varit utifrån det pris som i allt väsentligt avser ordinarie arbetstid som NVK skulle komma att beräkna entreprenadkostnaden. Att NVK begärt in uppgifter som NVK sedan inte har tagit hänsyn till vid beräkningen av entreprenadkostnaden är inte någon omständighet som medför att förfrågningsunderlaget brister i affärsmässighet. Vad Bolaget åberopat utgör således enligt länsrättens mening inte heller tillräckliga skäl för att upphandlingen ska göras om. Ansökan om överprövning ska således avslås.

DOMSLUT

Länsrätten avslår K/M Sandström Bygg AB:s begäran om överprövning.

Länsrättens beslut om intermistiska beslut den 15 februari 2008 upphör i och med detta att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1a).

Bernt Åkerblom
rådman

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

